

АНАЛІЗ ОБСЯГУ ХІМІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНСЬКИХ КОКСОХІМІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ У 2020 РОЦІ**© С.О. Кравченко¹, О.В. Туркіна³, С.В. Чаплянко⁴**

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ПО ПРОЕКТУВАННЮ ПІДПРИЄМСТВ КОКСОХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ» (ДП «ГИПРОКОКС»), вул. Сумська, 60, м. Харків, 61002, Україна

А.Г. Старовойт²

УКРАЇНЬКА НАУКОВО-ПРОМИСЛОВА АСОЦІАЦІЯ УКРКОКС (УНПА «УКРКОКС»), пл. Героїв Майдану 1, м. Дніпро, 49000, Україна

¹ Кравченко Сергій Олександрович, канд. техн. наук, в.о. директора, e-mail: main@giprokoks.com

² Старовойт Анатолій Григорович, докт. техн. наук, проф., генеральний директор, e-mail: anatolijstarovoyt@gmail.com

³ Туркіна Ольга Володимирівна, нач. техніко-економічного відділу, e-mail: teo@giprokoks.com

⁴ Чаплянко Світлана Володимирівна, канд. техн. наук, с.н.с., учений секретар, e-mail: chaplianko_sv@ukr.net

Виконано аналіз обсягу хімічного виробництва за 2020 рік восьми українських коксохімічних підприємств і виробництв, які знаходилися на підконтрольній Україні території. Показано, що максимальна кількість хімічних продуктів уловлювання з коксового газу припадала на смола кам'яновугільну безводну (419,1 тис. т), продуктів переробки сирого бензолу – на бензол технічний (3,7 тис. т), продуктів переробки смоли кам'яновугільної – на пек кам'яновугільний (96,4 тис. т). У порівнянні з 2019 роком максимальне нарощування об'єму виробництва у 2020 році припадало на полімери бензолного відділення (у 4,5 рази), сольвент технічний (у 2 рази), залишки кубові (у 2 рази), головну фракцію (у 2019 році не виробляли), антраценову фракцію (у 1,5 рази), максимальний спад – на сірчану кислоту (у 1,2 рази), пластифікатори бетонних сумішей (не виробляли) і масло легко-середнє (у 1,3 рази). У середньому за підприємствами: з 1 т сухої шихти вихід смоли кам'яновугільної становив 3,45 %, аміаку – 0,33 %, бензолу сирого – 0,68 %, а максимальний вихід від загальної витрати сировини припадав на бензол технічний – 58,3 % і пек середньотемпературний – 28,4 %. Показники властивостей однієї і тієї ж хімічної продукції, виробленої на різних підприємствах, відповідали різним маркам або сортам, що пояснюється різницею що у якості сировини, то й у особливостях виробничих процесів. Хімічна продукція коксохімічних підприємств впроваджувалася у різних галузях промисловості як готова продукція або сировина. Через руйнування та пошкодження коксохімічних підприємств, що знаходилися під впливом ведення бойових дій або порушення логістичних поставок сировини й енергоресурсів, питання спроможності вітчизняних коксохімічних підприємств виготовляти продукцію стає дуже актуальним. Наведений у статті аналіз має бути використаний для оцінки збитків, спричинених вітчизняним підприємствам збройною агресією РФ.

Ключові слова: аналіз, коксохімічне виробництво, хімічні продукти, смола кам'яновугільна, сульфат амонію, бензол, сірчана кислота, пек кам'яновугільний, масла кам'яновугільні, феноляти.

Автор для листування С.В. Чаплянко e-mail: chaplianko_sv@ukr.net